

Volgende doelstellingen worden hierdoor bereikt :

- De introductie van het KVH heeft tot gevolg dat de Vlaamse deelstaat meer vrijheid krijgt om een eigen bestuurlijk vervolgingsbeleid uit te bouwen, en zelf te kiezen welke dossiers bestuurlijk zullen worden vervolgd. Via het KVH wordt er gepoogd handhavingsprocedures binnen Vlaanderen meer te stroomlijnen
- Gelet op de overbelasting van het juridisch apparaat in België is de kans groot dat bij een misdrijf met een beperkte impact het openbaar ministerie zal beslissen om het misdrijf niet te vervolgen, maar te seponeren. In dit ontwerp van decreet wordt dan ook voorgesteld om de “kleinere” misdrijven zoals beschreven in het Topstukkendecreet (bijvoorbeeld het uitvoeren van een fysieke ingreep zonder voorafgaande toestemming) te depenaliseren. De via het KVH voorziene administratieve procedures en financiële sancties en ook de herstelprocedures zijn ons inziens effectiever en efficiënter en versterken dan ook de handhavingsmogelijkheden van het departement bij de uitvoering van het Topstukkendecreet.
- Voor het “zwaardere” misdrijf waarbij willens en wetens een topstuk buiten Vlaanderen wordt gebracht zonder toestemming blijven we opteren voor een strafrechtelijke procedure. Maar ook in dit geval kan bij seponering door het openbaar ministerie alsnog geopteerd worden voor administratieve sancties.

3. Artikelsgewijze bespreking van het decreet

Hieronder wordt in detail ingegaan op de belangrijkste wijzigingen opgenomen in het ontwerp van decreet.

3.1. Uitvoeren van niet toegestane fysieke ingrepen of niet in goede staat bewaren van een topstuk

Artikel 22 van het Topstukkendecreet bepaalt :

“Artikel 22. (01/06/2024 - ...)

§ 1. De volgende personen worden gestraft met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro en met een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met een van deze straffen alleen:

1° de eigenaars, bezitters en houders die, met uitzondering van het bepaalde in artikel 9, § 2, hun beschermde voorwerpen niet in goede staat bewaren of nalaten de algemene of bijzondere beschermingsvoorschriften na te leven;

2° de eigenaars, bezitters en houders van beschermde voorwerpen die zonder toestemming van de Vlaamse regering en fysieke ingreep doen in een beschermd voorwerp of nalaten de opgelegde voorwaarden na te leven;

3° de eigenaars, bezitters en houders die door de Vlaamse regering worden aangeschreven krachtens artikel 5, § 3 en § 5, die verzuimen de daarin verplichte kennisgevingen te doen;

4° de eigenaars, bezitters en houders van beschermde voorwerpen die verzuimen de door artikel 9, § 4, opgelegde kennisgevingen te doen;

5° de personen die verzuimen de kennisgevingen, vermeld in artikel 18quinquies, §1, tweede, derde en vijfde lid, of artikel 18sexies, §2, derde lid, te doen, of het voorkooprecht of het subrogatierecht van de Vlaamse Rege-ring, vermeld in artikel 18quinquies, §2, miskennen.

§ 2. De volgende personen worden gestraft met een geldboete van 26 euro tot 200 euro en een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden, of met een van deze straffen alleen: de eigenaars, bezitters en houders van beschermde voorwerpen die de ambtenaren of officieren, genoemd in artikel 20, opzettelijk belemmeren of hinderen bij de uitvoering van hun opdrachten, onverminderd de toepassing van de straffen, bepaald bij artikel 271 tot en met 274 van het Strafwetboek.”

In het ontwerp van decreet wordt voorgesteld om deze misdrijven te depenaliseren en te vervangen door financiële administratieve sancties. In paragraaf 1 wordt de zinsnede “gestraft met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro en met een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met een van deze straffen alleen” dan ook vervangen door de zinsnede “gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete van 400 euro tot 800.000 euro”;

3.2. Het buiten Vlaanderen brengen van een Topstuk zonder toestemming

Artikel 24 van het Topstukkendecreet bepaalt :

“Artikel 24. (14/11/2015 - ...)

§ 1. Degene die zonder toestemming een topstuk buiten de Vlaamse Gemeenschap brengt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten minste vier maanden en ten hoogste vijf jaar en een geldboete van 300 euro tot 100.000 euro of met een van deze straffen alleen.

§ 2. De in § 1 vermelde straffen worden verdubbeld:

1° indien de inbreuk gepleegd wordt door een persoon die uit hoofde van zijn beroep of activiteit met betrekking tot de topstukken een daad van koophandel stelt of door degene die bij die verrichtingen als tussenpersoon optreedt;

2° indien de inbreuk het onmogelijk heeft gemaakt om het topstuk op korte termijn binnen de Vlaamse Gemeenschap terug te brengen.”

In het ontwerp van decreet wordt voorgesteld om dit misdrijf nog steeds strafrechtelijk te vervolgen. Ook pogingen om een topstuk zonder toestemming buiten Vlaanderen te brengen worden strafbaar gemaakt. Het artikel 24 wordt bovendien aangepast aan de bepalingen van het nieuwe Strafwetboek.

Mocht het openbaar ministerie beslissen om over te gaan tot seponeren, kan alsnog de procedure opgestart worden binnen het KVV.

We merken op dat de gevangenisstraf die strafrechtelijk opgelegd kan worden, verdisconteerd is naar een geldboete voor wat betreft de bestuurlijke sanctie. Omdat de bestuurlijke sanctie de gevangenisstraf eigenlijk mee omvat, ligt de bestuurlijke geldboete dan ook hoger dan bij een strafrechtelijke procedure

3.3. Het buiten de Douane-unie brengen van een cultuurgoed zonder toestemming of hiertoe het aanleveren van onjuiste informatie.

Artikel 25bis. (14/11/2015 - ...)

De volgende personen worden gestraft met een gevangenisstraf van ten minste vier maanden en ten hoogste vijf jaar en een geldboete van 26 euro tot 50.000 euro of met een van die straffen alleen:

1° personen die bij de aanvraag tot het verlenen van een vergunning voor het buiten de Europese Unie brengen van cultuurgoederen, willens en wetens onjuiste of onvolledige verklaringen afleggen of onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekken;

2° personen die zonder vergunning een cultuurgoed vanuit de Vlaamse Gemeenschap buiten de Europese Unie brengen.

In het ontwerp van decreet wordt voorgesteld om deze misdrijven te depenaliseren en te vervangen door financiële administratieve sancties. Ook voor pogingen tot misdrijf in het kader van dit artikel worden strafbaar gemaakt en kunnen administratief vervolgd worden.

Indien het over topstukken gaat kunnen deze misdrijven alsnog strafrechtelijk vervolgd worden indien ze zonder toestemming uit Vlaanderen werden gebracht conform de bepalingen in het aangepaste artikel 24 van het Topstukkendecreet.

4. Impact op de begroting en personeel Departement Cultuur, Jeugd en Media

4.1. Personeel

Deze opdracht kan binnen het huidige personeelskader opgevangen worden.

4.2. Begroting

Als het departement CJM rechtstreeks via de aansluittoepassing van het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) werkt (website), is het gebruik van het VHP gratis.

5. Implementatie

Samen met het agentschap Justitie en Handhaving zullen de nodige opleiding voor de aangeduide personeelsleden worden voorzien.

De uiterste datum van inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2028. De Vlaamse Regering kan een vroegere datum van inwerkingtreding bepalen.

6. Advies van de Topstukkenraad

De Topstukkenraad meent dat de voorgestelde wijzigingen positief zijn omdat deze de toezichtmogelijkheden versterken en een meer gedifferentieerde aanpak mogelijk maakt qua oplegging van mogelijke sancties bij overtreding van het Topstukkendecreet.

Hans Feys
Verslaggever

Frank Donck
voorzitter

